

VÝROČNÍ ZPRÁVA O ČINNOSTI TÝMU Č. 10 PRO ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ ZA ROK 2017

Vedoucí týmu: Ing. Jan Valentin, Ph.D.

Tajemník týmu: Ing. Petr Svoboda

1. Poslání a charakteristika týmu

Tým č. 10 pro životní prostředí je průřezovým týmem. V rámci činnosti týmu se snažíme reflektovat zvyšující se environmentální požadavky na realizaci staveb s respektováním zásad ochrany životního prostředí, jakož i optimalizace využití přírodních zdrojů a rozvoj tomu odpovídajících technologií. V roce 2017 byla oddělena problematika BOZP, vytvořily se tak 2 týmy (tým č. 10 pro ŽP a tým č. 11 pro BOZP). Program je možné lépe přizpůsobit členům obou odborných týmu a motivovat je k podpoře aktivit, které jsou týmy iniciovány. V roce 2017 v oblasti environmentálních problematik pokračovala velice dobrá spolupráce s rozhodujícími ministerstvy, především s MPO a MŽP. Mezi hlavní činnosti týmu patřily:

- spolupráce s orgány státní správy (MŽP, ČIŽP, MD ČR, MPO, ŘSD ČR a další), v posledním období především na vyhláše týkající se znovupoužití zrnitých materiálů pro stavbu PK;
- zprostředkování informací z komise HSE EAPA včetně návrhu dalšího postupu a implementace poznatků, závěrů a inovativních přístupů;
- připomínkování dokumentů zpracovaných EAPA, a to dokumentů sloužících pro potřebu členských organizací i dokumentů určených také širší odborné veřejnosti;
- spolupráce s dalšími obdobně zaměřenými profesními sdruženími v zahraničí (GESTRATA v Rakousku, DAV v Německu a další);
- snaha o maximální znovupoužití stavebních materiálů nebo surovin, které lze získat ze stavebních konstrukcí (kamenivo, asfaltová směs, beton a další);
- používání odpadních a vedlejších produktů v silničním stavitelství (např. drcená pryž, popílky, struska, problematicky uplatnitelné suroviny vznikající při těžbě a zpracování kameniva, stavební a demoliční odpady);
- v rámci možností týmu a přeneseně celého Sdružení podpora sféry výzkumu a vývoje při řešení otázek recyklace, uplatňování druhotných, odpadních a vedlejších produktů v silničním stavitelství;
- spolupráce s dalšími týmy Sdružení a to především v oblastech:
 - negativní vlivy hluku a technologické možnosti pro jeho snižování,
 - energetická náročnost a produkce emisí (problematika nízkoteplotních technologií, využití bioproduktů apod.);
 - problematika prodloužení životnosti konstrukcí;
 - problematika znovupoužití asfaltových směsí a betonů;
 - vedlejší produkty průmyslové výroby.
- sledování systémových požadavků EMS;
- propagace silničního stavitelství jako odvětví, které budováním infrastruktury přispívá k ekonomickému růstu s možností mírnit negativní dopady na ŽP a současně se prezentuje jako oblast stavebnictví, jehož cílem je prosazovat bezodpadové hospodářství;
- monitoring problematiky, která se dotýká EIA.

2. Činnost týmu v roce 2017

Počet porad v roce 2017, místa konání, počet přítomných.

Datum porady	Místo konání / u firmy	Počet účastníků
12. 12. 2017	Sdružení pro výstavbu silnic	9

2.1. Výsledky činnosti týmu v roce 2017 v oblasti ŽP

Změny v zákonech a dalších předpisech týkajících se ŽP

Informovanost členských organizací o legislativních změnách v zákonech, vyhláškách a dalších předpisech týkajících se environmentálních zákonů a legislativy odpadového hospodářství je zajištěna formou obstarání tzv. Ekologického informačního servisu, který pro SVS zajišťuje Ing. Baránek. EIS je vydáván čtyřikrát ročně a obsahuje rovněž aktualizovaný seznam zákonných předpisů v environmentální oblasti a také výklad některých pojmů a nových ustanovení a případně také korespondenci se státní správou.

Problematika předcházení vzniku odpadů a recyklace

Pracovní skupina složená ze členů týmu č. 10 se podílela na přípravě první prováděcí vyhlášky k zákonu o odpadech. Během už několikaletého úsilí se s velkou pravděpodobností podaří dokončit požadovanou vyhlášku. Vyhláška by se měla týkat pouze asfaltového recyklátu (na ni postupně navážou další se zahájením prací v roce 2018). Velké diskuze při několikaměsíčním připomínkování se týkala i témat, jako je vzorkování a možnosti při deklaraci využívat možnosti označit materiál jako vedlejší produkt. Diskuze byla vedena i k využitelnosti jednotlivých skupin asfaltového recyklátu, definovaných jako T1, T2 a T3 i s ohledem na zranitelné oblasti podle vodního zákona.

Návazně na dokončování vyhlášky k asfaltovému R-materiálu započala práce na národní normě, která by měla být koncipována jako národní aplikační dokument k evropské normě ČSN EN 13 108-8. Již se uskutečnila úvodní schůzka zpracovatelského týmu, hlavním řešitelem byl zvolen Ing. Petr Hýzl, Ph.D. z VUT v Brně. Zpracovatelé svolali rovněž schůzku s výrobcí asfaltových směsí, kteří ve větší míře přidávají R-materiál do nových asfaltových směsí s využitím zařízení, která umožňují větší dávkování.

Návazně je rovněž nutné, aby byly upraveny metodické pokyny investorů (především ŘSD ČR), ve kterých je nyní zakotvena povinnost R-materiál odkoupit, což znovupoužití nebo recyklaci znesnadňuje nebo minimálně brzdí její motivaci, protože úprava materiálu se stává nerentabilní.

Problematika EIA

Členové týmu byly seznámeni s aktuální situací při přípravě staveb. O aktuálním stavu problematiky EIA informoval na jednání týmu Ing. Tomáš Šikula z HBH projekt. Nejprve popsal situaci, kdy jsou postupně ověřovány dokumentace EIA na stavby, které dostaly zákonnou výjimku a nemusí u nich probíhat proces EIA znovu od začátku. Stavby jsou tak postupně připravovány k realizaci. Problém zůstává v řadě oblastí, stále je potřeba získávat povolení od orgánů životního prostředí k výjimce z ochrany zvláště chráněných druhů.

Maximální uplatnění všech výrobků vznikajících v rámci výroby kameniva

V roce 2017 se podařilo realizovat projekt porovnávacích zkoušek, jehož cílem je nastavit lepší normové podmínky pro využití vedlejších produktů z lomařské výroby. Projekt byl řešen v rámci činnosti týmů č. 9 pro kamenivo a č. 8 pro cementobetonový kryt a podkladní vrstvy. Parametry příslušných norem by měly být upraveny tak, aby bylo možné tyto produkty efektivněji využívat v konstrukci vozovek pozemních komunikací.

Sledování vývoje v normalizačních komisích týkajících se životního prostředí a problematika nebezpečných látek v kamenivu

Jsou sledovány normalizační komise týkající se na týmu projednávané problematiky, především CEN/TC 351 Nebezpečné látky a CEN/TC 154 TG 13 Uvolňování nebezpečných látek v kamenivu. Členové týmu byly informovány o problematice azbestu a siliky. Této záležitosti se momentálně věnuje EAPA ve svých odborných komisích.

Ing. R. Šináglová ze Státního úřadu pro jadernou bezpečnost na jednání týmu informovala, které požadavky zákona č. 263/2016 Sb., atomový zákon a vyhlášky č. 422/2016 Sb., o radiační ochraně a zabezpečení radionuklidového zdroje se vztahují na stavební materiály. Ing. Šináglová se zaměřila na povinnosti, které platí pro výrobce i dovozce a informovala také o povinnostech výrobců kameniva.

3. Členská základna týmu

Členská základna týmu byla ustanovena v roce 2007. Do týmu jsou průběžně doplňováni další zájemci, rozšiřována je rovněž databáze spolupracujících odborníků a organizací, kteří se stávají pravidelnými hosty jednání týmu. V roce 2017 byly požádáni všichni členové týmu, zda chtějí být členy týmu č. 10, týmu č. 11 nebo obou týmů. Oproti předchozím rokům je přeci jen vnímána problematika týkající ŽP a BOZP členy Sdružení pro výstavbu silnic vážněji, než tomu bylo dříve, několik členů týmu se sešlo opakovaně v rámci připomínkování návrhu vyhlášky týkající se asfaltového recyklátu.

4. Související pracovní jednání

V souvislosti s činností týmu se Ing. J. Valentin, Ph.D., zúčastňoval pravidelného jednání komise HS(E) při EAPA. Uskutečnilo se také společné jednání s Technickou komisí EAPA, kterou ze strany Sdružení zastupuje Ing. J. Fiedler. Uskutečnilo se rovněž několik jednání k pracovní skupiny MPO k připravované vyhlášce ke znovupoužití stavebních materiálů. Tajemník týmu se zúčastnil jednání pracovní skupiny CEN/TC 227/WG 6, ve které je sledována činnost technických komisí zaměřených na problematiku životního prostředí (především CEN/TC 350 a 351).

5. Informační zdroje a spolupráce s jinými institucemi

5.1. Informační zdroje – např. EAPA, CEN, ÚNMZ, MŽP, ČIŽP, MPO, výrobci materiálů

5.2. Spolupráce s jinými institucemi – VUT v Brně, ČVUT v Praze, Ústav pro jadernou bezpečnost, SPS v ČR a další

6. Program činnosti na rok 2018, předpokládané termíny jednání

V návaznosti na zkušenosti s organizací jednání týmu a jeho zaměřením předsednictvo SVS doporučilo tým úplně oddělit, aby měla část týkající se ŽP a BOZP samostatného vedoucího a tajemníka. Rozdělení týmu bylo v roce 2017 realizováno.

V nadcházejícím roce by se činnost týmu měla zaměřit na následující témata:

- spolupráce s MŽP, MPO a Ministerstva zdravotnictví k dokončení vyhlášky (pokračování zpracování vyhlášek pro další oblasti – betony a zeminy) k druhotným materiálům vznikajícím při stavbě a rekonstrukcích pozemních komunikací;
- intenzivní práce na národní normě (NAD) pro R-materiál;
- zahrnutí aktivit v oblasti rejuvenátorů do koordinace týmu č. 10;
- sledování a informace o zkušebních úsecích, kde se aplikují buď vedlejší produkty, nebo se uplatní vysoké podíly asfaltového R-materiálu;
- informace o realizaci projektů TA ČR zaměřených na technologie šetrné k ŽP;
- sledování problematiky uplatňování zkoušek nebezpečných přísad v rámci revizí norem na výrobky pro stavbu vozovek;
- sledování a připomínkování dokumentů vznikajících v rámci činnosti EAPA a její komise HSE;
- iniciace a realizace projektů zaměřených na efektivnější využívání přírodních zdrojů;
- průběžné sledování vývoje situace v oblasti EIA;
- monitoring v oblasti zeleného zadávání a případná iniciace možného využívání tohoto moderního nástroje v podmínkách českého silničního hospodářství.

Zpracovali: Ing. Jan Valentin, Ph.D., vedoucí týmu
Ing. Petr Svoboda, tajemník týmu

V Praze dne 18. 2. 2018